

Darowizny na cele pożytku publicznego a podatek

Przekazanie darowizny na rzecz fundacji oprócz oczywistych korzyści społecznych jest również sposobem na zmniejszenie podstawy opodatkowania do naliczenia podatku (CIT lub PIT), a tym samym stanowi dla Państwa firm wymierną korzyść w postaci zmniejszenia kwoty podatku dochodowego do zapłaty.

W ustawach podatkowych mamy do czynienia z dwoma rodzajami odliczeń: najpopularniejszym 1% oraz odliczeniem od podstawy opodatkowania – max. 6% w PIT oraz max. 10% CIT. Są to dwa niezależne tytuły odliczeń. Kwotę 6% można przekazać na tę samą organizację, na rzecz której przekazujemy 1% podatku. Kwoty te nie sumują się ze sobą, rozlicza się je oddzielnie, niezależnie.

Z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych –CIT (podatnicy: spółki prawa handlowego –m.in. sp. z o.o., spółka akcyjna) oraz art. 26 ust.1 pkt 9 podatku dochodowego od osób fizycznych –PIT (os. fizyczne + os. fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, oraz m.in. wspólnicy spółki jawnej) wynika, iż mogą od podstawy opodatkowania odliczyć darowizny przekazane na cele określone w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych określonych w tej ustawie - łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10 % dochodu (CIT) oraz 6% dochodu (PIT).

Przykład: Spółka akcyjna wykazała w 2016 r. dochód do opodatkowania w wysokości 5 000 000 zł. Spółka przekazała w 2016 r. darowiznę w wysokości 600 000 zł na rzecz organizacji pozarządowej zajmującej się działalnością charytatywną. W zeznaniu rocznym za 2016 r. spółka mogła odliczyć od dochodu 500 000 zł (10 proc. dochodu), pod warunkiem posiadania dowodu wpłaty darowizny na rachunek organizacji pozarządowej.

Przykład: Pan Marian w 2016 r. przekazał darowiznę w wysokości 3.000 zł na rzecz fundacji zajmującej się popularyzowaniem kultury oraz 1.200 zł na rzecz hospicjum. Ponieważ w 2016 r. pan Marian osiągnął dochód w kwocie 64.520 zł, to pomimo że kwota przekazanych przez niego w tym samym roku darowizn spełniających kryterium celu wyniosła łącznie 4.200 zł, będzie on mógł odliczyć je od dochodu jedynie w wysokości ustawowego limitu, który w tym przypadku wynosi 3.871,20 zł (tj. 64.520 zł × 6%).

W którym momencie dokonać darowizny?

Odliczyć można darowizny dokonane w roku podatkowym, za który dokonuje się rozliczenia, ale w przypadku obowiązku odprowadzania zaliczek miesięcznych nie ma przeszkód do tego aby pomniejszyć kwotę zaliczki na podatek w danym miesiącu po uwzględnieniu „naszego wydatku” w postaci darowizny pieniężnej.

Przykład: W miesiącu lipcu dochód do opodatkowania wynosi 10 000 zł *19%= czyli zaliczka 1900 zł. Zakładając, iż dokonaliśmy darowizny pieniężnej w miesiącu lipcu 2013r. w kwocie 5 000 zł, wówczas dochód do opodatkowania wyniesie 5000 zł*19% = czyli zaliczka 950 zł. Oczywiście wariant ten możemy zastosować, jeśli z ksiąg rachunkowych „wychodzi” nam, że kwota 5 000 zł nie przekracza ustawowego limitu do odliczenia, czyli max. 10% lub 6% naszego dochodu w całym roku podatkowym.

Co darujemy?

Darczyńca przekazać może przede wszystkim pieniądze. W takim przypadku dokonuje on przelewu bankowego. Może on jednak również uczynić darowizny rzeczowej. W takim przypadku, gdy towary

darowane opodatkowane są podatkiem od towarów i usług, za kwotę darowizny uważa się wartość towaru wraz z podatkiem od towarów i usług, w części przekraczającej kwotę podatku naliczonego, którą podatnik ma prawo odliczyć zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług z tytułu dokonania tej darowizny. Dla celów określenia wartości darowizny przyjęć należy wartość rynkową z dnia jej dokonania. Określa się ją na podstawie cen rynkowych stosowanych w obrocie rzeczami lub prawami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem w szczególności ich stanu i stopnia zużycia oraz czasu i miejsca odpłatnego zbycia. W darowiznie powinno być zawarte również oświadczenie obdarowanego o jej przyjęciu.

Kto nie odliczy darowizny od dochodu?

Przedsiębiorca rozliczający się na zasadach podatku liniowego (PIT-36L) oraz karty podatkowej (PIT-16A) nie ma możliwości odliczyć darowizny. Pozostali przedsiębiorcy mogą dokonywać darowizn i odliczać je od dochodu. W przypadku ryczałtowców (PIT-28) odliczyć darowiznę można od przychodu.

Darowizna z poleceniem

Darowizny na rzecz osób fizycznych (np. na leczenie dziecka pracownika) nie podlegają odliczeniu. Jednakże odliczeniu podlega darowizna z poleceniem, tj. np. darowizna dokonana na rzecz fundacji ze wskazaniem na konkretną osobę fizyczną. Jeżeli darczyńca ofiarował określoną sumę pieniężną fundacji (osobie prawnej) i polecił przeznaczenie tej sumy na sfinansowanie leczenia wskazanego przez siebie dziecka, nie mamy do czynienia ze zmianą po stronie obdarowanego. Jest nim nadal fundacja wymieniona w umowie i tylko ona ma prawo do rozporządzenia przedmiotem darowizny. Kwoty darowizn przekazane na rzecz osób prawnych podlegają odliczeniu od podstawy opodatkowania, mimo że darczyńca wskazał (w formie polecenia) cel i osobę trzecią, na której rzecz przedmiot darowizny ma być przeznaczony.

Wymagane dokumenty

Odliczenia dokonuje się wpisując w deklarację roczną kwotę dokonywanych odliczeń. Szczegóły wszelkich odliczeń umieszcza się w załączniku PIT/O. Podać należy:

- kwotę przekazanej darowizny,
- kwotę dokonanego odliczenia oraz
- dane pozwalające na identyfikację obdarowanego, w szczególności jego nazwę i adres.

Podatnik odliczenia darowizny pieniężnej dokonuje wyłącznie na podstawie dowodu wpłaty na rachunek bankowy obdarowanego. Innymi słowy nie jest potrzebne dodatkowe oświadczenie obdarowanego o jej przyjęciu.

Przykład: Pan Julian przekazał w 2016 r. darowiznę w kwocie 1.000 zł na rzecz fundacji w regionie jego zamieszkania. Na dowód dokonania darowizny posiada dokument KP, gdyż przekazał ją w gotówce, wpłacając bezpośrednio do kasy fundacji. Ponieważ darowizna nie została przekazana na rachunek bankowy obdarowanego, ani też jego rachunek w banku, inny niż rachunek płatniczy, pan Julian nie może odliczyć jej od dochodu w ramach ustawowego limitu w zeznaniu za 2016 r.

W przypadku darowizny innej niż pieniężna, przekazanie darowizny potwierdza się dokumentem, z którego wynika wartość tej darowizny (np. pisemna lub notarialna umowa darowizny). Należy również posiadać oświadczenie obdarowanego o przyjęciu darowizny. Z reguły można tego dokonać na jednym dokumencie – w którym wskazuje się obdarowanego, rodzaj darowizny i jej wartość oraz umieszcza się podpisy obdarowanego i darczyńcy. Nie powinno się wartości darowizny i oświadczenia darczyńcy o przyjęciu potwierdzać na dwóch odrębnych dokumentach. Wynika to z literalnego brzmienia przepisów. Z racji na przeznaczenia darowizny na wybrany cel, dowód wpłaty powinien zawierać wskazanie, na jaki cel darowizna ma być przeznaczona. W przypadku kontroli organ nie będzie dochodził tego, czy darowizna została faktycznie spożytkowana na cel wskazany w dowodzie wpłaty. Ważne jest przeznaczenie jej przez darczyńcę na ten cel, a nie spożytkowanie przez organizację. Jeżeli przekazano na właściwy cel, właściwej organizacji, darowizna jest uczyniona prawidłowo.

Darowizna towarów na cele pożytku publicznego a VAT

Darowizna pieniężna nie podlega podatkowi VAT, ponieważ pieniądź nie jest towarem, a darowizna pieniędzy nie jest żadną z czynności wymienionych w art. 5 VAT-u. Dokonanie darowizny towaru wiąże się natomiast ze skutkami w zakresie podatku od towarów i usług. Należy pamiętać, że jeżeli podatnik dokona darowizny towaru, przy którego zakupie odliczył podatek naliczony, to w momencie dokonania darowizny będzie obowiązany wykazać podatek należny i wystawić fakturę wewnętrzną. Podatek należny wykazany na fakturze będzie się równał wcześniej odliczonemu podatkowi naliczonemu. Oznacza to, że w sensie ekonomicznym podatnik odda fiskusowi odliczony wcześniej podatek.

Z treści art. 7 ust. 2 ustawy o VAT wynika jednoznacznie, że warunkiem wystąpienia obowiązku opodatkowania nieodpłatnej dostawy towarów jest posiadanie prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego (w całości lub w części) przy nabyciu (wytworzeniu, imporcie) towaru. Jak wskazano wyżej, podatnicy zasadniczo nie mają prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego przy nabyciu towarów przekazywanych organizacjom dobroczynnym. W takim wypadku również ich przekazanie nie będzie podlegać opodatkowaniu podatkiem VAT.

Przekazywane w ten sposób towary podlegają opodatkowaniu VAT według stawki określonej dla danego towaru. Podstawą opodatkowania w tym przypadku jest cena nabycia towaru przekazanego bezpłatnie, a gdy nie ma ceny nabycia – koszt wytworzenia, określone w momencie tego przekazania, czyli w uproszczeniu mówiąc jest to cena rynkowa tych towarów (art. 29a ust. 2 ustawy o VAT).

Przykład: Spółka przekazała na rzecz fundacji darowiznę w postaci 1000 nabytych uprzednio kamizelek odblaskowych o wartości 5 000 zł. Kamizelki wykorzystane zostaną w celu realizacji programu poprawy bezpieczeństwa dzieci na drodze. Przekazanie na rzecz fundacji kamizelek odblaskowych nie będzie wiązać się po stronie Spółki z prawem do odliczenia podatku VAT naliczonego przy ich zakupie. Nieodpłatne przekazanie kamizelek nie będzie opodatkowane podatkiem VAT.

Przykład: Spółka działająca w branży informatycznej przekazała na rzecz fundacji wspierającej integrację zawodową osób po 50. roku życia komputery i laptopy. Nabywając ten sprzęt odliczyła VAT zamierzając go wykorzystywać do czynności opodatkowanych VAT. W konsekwencji darowizna komputerów i laptopów będzie podlegała opodatkowaniu VAT.

Ile można zyskać odliczając darowiznę na rzecz fundacji?

Przy założeniu, że po odliczeniu standardowych kosztów uzyskania przychodu oraz składek ZUS podatnikowi zostanie dochód w kwocie 85.528,00 zł, to bez ulgi zapłaci on 14.839 zł podatku. Jeżeli skorzysta on z ulgi, to zakładając, że jego przychód roczny (przed odliczeniami) wyniósł 100.664,04 zł i poniósł standardowe koszty z umowy o pracę 1.335,00 zł, ustali on dochód (przychód – koszty) =

99.329,04 zł. Maksymalna darowizna mogłaby wynieść zatem 6% tej kwoty, czyli 5.959,74 zł co w konsekwencji przedstawia się następująco:

$100.664,04 - 1335,00$ (koszty uzyskania przychodu) - $13.801,04$ (składki ZUS) - $5.959,74 = 79.568,26$ zł, czyli po zaokrągleniu do pełnych złotych 79.568 zł.

Podatek wyniesie 18% tej kwoty czyli 14.322,24 zł minus kwota wolna od podatku. Faktyczny zysk z korzystania z ulgi przez podatnika wyniesie zatem ponad 1000 zł.

Podsumowując, właściwie udokumentowana darowizna (np. w przypadku pieniężnej - potwierdzenie przelewu) na rzecz fundacji podlega odliczeniu od podstawy opodatkowania zarówno przez podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, jak i podatników od osób prawnych, co w konsekwencji powoduje, iż zgodnie z wolą ustawodawcy ustaw podatkowych określoną kwotę podatku zamiast do urzędu skarbowego możemy przekazać na cel pożytku publicznego.